Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

MARȚI, 23 IUNIE 1992 — NR. 86 (17956) — PREȚUL 1 rub.

MS

PAG. 2 — A SOSIT TIMPUL SĂ SPUNEM ADEVĂRUL: RUSIA SPRIJINĂ CERCURILE AUTORITARE, NEOCOMUNISTE

PAG. 3 — SĂ NE PĂTRUNDEM DE SENSUL AFIRMAȚIEI LUI EMINESCU: «INDEPENDENȚA E SUMA VIEȚII NOASTRE ISTORICE»

PAG. 4 — STAREA DEPLORABILĂ A COMPLEXULUI MONAHAL DOBRUȘA E O MĂRTURIE A NEPĂSĂRII NOASTRE DE NEIERTAT

AGRESIUNE ÎMPOTRIVA REPUBLICII MOLDOVA

Mesaj adresat Secretarului General al ONU

EXCELENȚEI SALE,
DOMNULUI BOUTROS BOUTROS GHALI,
SECRETAR GENERAL AL ONU,
NEW YORK

Stimate domnule Secretar General,

Sînt nevoit să mă adresez din nou domniei voastre, pentru a vă informa despre agravarea situației în partea răsăriteană a Republicii Moldova, ca urmare a violării acordurilor de încetare a focului și a implicării încă o dată în conflict a unităților Armatei a 14-a, aflate sub jurisdicția Federației Ruse și dislocate pe teritoriul republicii noastre.

O escaladare gravă a conflictului a avut loc în orașul Bender (Tighina) unde, după o serie de grave încălcări ale înțelegerilor de încetare a focului de către unitățile ilegale ale gardiștilor și de către alte unități paramilitare, acestea au atacat violent la 19 iunie sediul poliției din localitate. Pentru deblocarea acestui sediu au fost trimise unități de sprijin ale poliției Republicii Moldova. Ca urmare, la 20 iunie, prin atacul întreprins împotriva orașului de către Armata a 14-a care, practic, a ocupat localitatea, a avut loc o nouă intervenție fățișă și brutală în treburile interne ale republicii, ceea ce a imprimat conflictului un caracter extrem de periculos.

Evenimentele menționate au avut loc în perioada în care Parlamentul Republicii Moldova este angajat într-o acțiune de mare amploare în vederea soluționării politice a conflictului din estul țării, prin stabilirea unui mecanism cu participarea directă a parlamentarilor în scopul efectuării controlului asupra înțelegerilor de încetare a focului și de dezangajare a forțelor, precum și prin apropiata dezbatere în Parlament a unui pachet de legi menite să definească statutul juridic al raioanelor răsăritene ale republicii. Îmi permit să vă transmit, în anexă, textele relevante ale hotărîrilor adoptate de Parlament în această privință.

Cotitura gravă produsă ca urmare a intervenției Armatei a 14-a este de natură să blocheze realizarea înțelegerilor convenite, pune în pericol pacea și stabilitatea în zona de conflict și periclitează șansele reglementării politice în care s-a angajat plenar conducerea Republicii Moldova.

Totodată, aceste evoluții demonstrează încă o dată că prezența Armatei a 14-a pe teritoriul Republicii Moldova constituie un element destabilizator, generînd în mod direct escaladarea conflictului și constituind, în mare măsură, o frînă în calea eforturilor pentru soluționarea pașnică a conflictului.

O puternică îngrijorare ne provoacă frecventele declarații oficiale făcute în ultima vreme de conducerea Federației Ruse, inclusiv de președintele Boris Eltîn și vicepreședintele Alexandr Rutkoi, din care rezultă cu toată claritatea că ea nu este dispusă să renunțe la «drepturile» pe care de fapt nici de jure nu le are într-un teritoriu ce nu-i mai aparține în urma destrămării fostului imperiu sovietic. În plus, amenințările deschise la adresa conducerii legale a Republicii Moldova, care este un stat independent și suveran, — la fel ca și amenințările la adresa altor conducători de state desprinse din fosta Uniune Sovietică — proliferate recent de conducerea rusă, îngrijorează opinia publică din republică, întrucît ele par să prefigureze și alte căi de amestec în treburile noastre interne, alte mijloace și metode specifice sistemului imperial comunist sovietic, pe care istoria l-a înlăturat, sperăm, o dată și pentru totdeauna.

Folosesc și acest prilej pentru a reconfirma hotărîrea Republicii Moldova de a acționa prin toate mijloacele pe care le are la dispoziție pentru a se ajunge cît mai urgent la soluționarea politică, pe cale pașnică, a conflictului din partea răsăriteană a Republicii. Îmi exprim convingerea că eforturile noastre în această direcție se vor bucura de înțelegerea și sprijinul ONU, al Dumneavoastră personal, al întregii comunități internaționale.

V-aș fi recunoscător, stimate domnule Secretar General, dacă ați avea amabilitatea să difuzați această scrisoare membrilor Consiliului de Securitate al ONU, în calitate de document oficial.

AL DUMNEAVOASTRĂ SINCER,
MIRCEA SNEGUR,
PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Chișinău,
21 iunie 1992

Ședința extraordinară a Consiliului Suprem de securitate

...ua de 20 iunie a.c. A ...t, sub președinția lui ...Snegur, ședința extra... a Consiliului Suprem ...ul de securitate al Republicii ...ova. În cadrul ședinței a ...aminată situația ce s-a ...ată în zona de conflict ca ...ltat al atacului masiv în... de către formațiuni... ...ale ale gardiștilor asu... ...ției de poliție din ora... ...der în ziua de 19 iu...

...iul Suprem de Secu... a constatat că forțele ...ilitare nu au de gînd să ...ă calea pașnică de ap... ...a conflictului nici ...după ce Parlamentul ...ublicii Moldova a adoptat ...ărîre în acest scop, cu ...area deputaților ce re... ...ă pe alegătorii raioa... ...răsăritene.

...brii Consiliului Su... de Securitate au accep... ...ptul că, în pofida pro... ...or întreprinse de către ...iați cu scopul de a ...activitatea Comisiei ...a Parlamentului pentru ...area pașnică a con... ...ui armat din raioanele răsăritene, conducerea republicii rămîne fidelă căii parlamentare, politice de curmare a ostilităților. În acest context Ministerului Afacerilor Externe i s-a indicat să pregătească și să asigure desfășurarea în timpul cel mai apropiat a unei noi întîlniri a șefilor diplomațiilor din Moldova, Ucraina, România și Rusia, precum și a unei întîlniri la vîrf a conducerilor acestor patru state.

Consiliul Suprem de Securitate a condamnat apelul pretinsului președinte al republicii fantomă către conducătorii unităților economice din raioanele din stînga Nistrului privind ruperea tuturor legăturilor cu întreprinderile, organizațiile și departamentele din dreapta Nistrului, estimînd, totodată, că decizia autorităților separatiste de a bloca furnizarea de gaze naturale în localitățile din dreapta Nistrului nu constituie altceva decît încă o neghiobie a acestora și demonstrează, o dată în plus, că agonia lor a ajuns la culme.

Apelul Președintelui Republicii Moldova difuzat la Radiodifuziunea Națională în dimineața zilei de 20 iunie 1992

...imați concetățeni,
...l, îndată după ședința ...ului mixte a Parlamentu... Republicii Moldova pen... soluționarea pașnică a ...ictului armat în raioane... de est, gardiștii-separatiști ...chis focul la Bender ...ra sediului poliției. Poli... ...terorizați continuu în ...le zile, mulți dintre ei ...supuși torturilor, iar ...uciși mișelește, nu au ...putut rezista unor ase... ...acțiuni criminale din ...a gardiștilor, deaceea au ...at, solicitînd ajutor. ...rul le-a fost acordat și ...prezent în orașul Bender ...treprind măsuri pentru ...abilirea ordinii constitu...

...Îi adresez locuitorilor din ...der, chemîndu-i să-și păs... ...calmul, să evite ieșirea ...ru pînă la dezarmarea to... a formațiunilor bandi... ...legale. Aceste acțiuni se desfășoară în vederea reinstaurării liniștii și asigurării protecției drepturilor omului. Benderul este un oraș multinațional al Moldovei independente, în care toți trebuie să trăiască și să muncească în pace și în înțelegere, așa cum a fost pînă la lichidarea structurilor legale ale puterii. Aceasta este dorința sinceră și nestrămutată a conducerii Moldovei, lucru pe care nu vor să-l înțeleagă liderii de la Tiraspol, care v-au adus în pragul deznădejdii. Vă chem să dați dovadă de înțelegere, precum v-am chemat întotdeauna. Îi rog, de asemenea, pe locuitorii republicii să fie vigilenți, să nu se lase provocați de zvonurile vehiculate de separatiști și difuzate de unele mijloace de informare în masă.

Conducerea republicii își exercită funcțiile și rămîne stăpînă pe situația din țară».

Declarația conducerii Republicii Moldova

După cum a devenit cunoscut, în ziua de 20 iunie 1992, cadrul ședinței Guvernului Federației Ruse a fost examinată chestiunea privind situația din raioanele nistrene ale Republicii Moldova. Conducerea Republicii Moldova califică acest lucru drept un amestec grosolan în treburile interne ale statului nostru suveran și independent, declară un protest categoric împotriva acestor acțiuni ale guvernului Rusiei.

O asemenea cale, aleasă de autoritățile oficiale ale Rusiei, va conduce la escaladarea în continuare a conflictului și la împiedicarea soluționării lui pe cale pașnică.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova
Alecsandru MOȘANU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Tighina 19—21 iunie 1992

Serviciul de presă al Ministerului apărării informează:

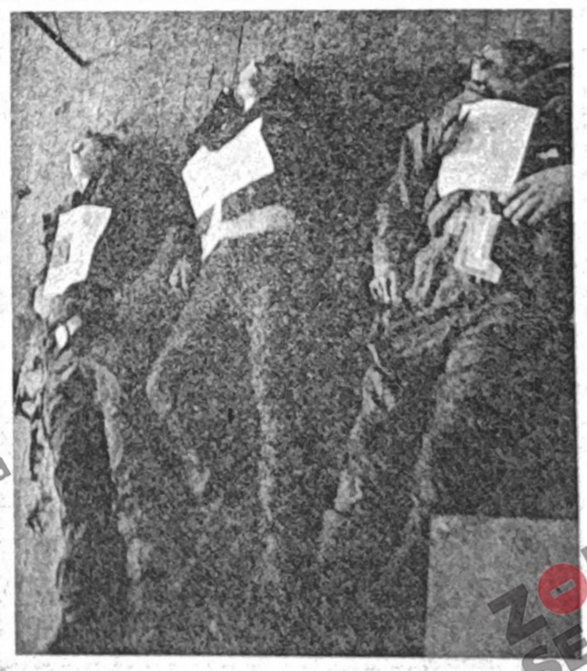
Se menține tensionată situația în localitățile din zona de conflict a Moldovei, în special, în orașul Tighina, în satele Cocieri, Doroțcaia, Dubăsarii Vechi. La 19 iunie, începînd cu ora 17.20, formațiunile criminale și anticonstituționale, aflate sub conducerea lui Smirnov, liderul republicii nistrene fantomă, au încălcat în mod grosolan hotărîrea Parlamentului și a Comisiei lui mixte, îndreptată spre soluționarea pe cale pașnică a conflictului din raioanele răsăritene ale republicii. Astfel, la 17.20 șeful direcției orășenești de poliție Tighina, s-a adresat locuitorilor prin intermediul postului local de radio, amintind că postul de poliție a fost atacat de gardiștii smirnoviști sprijiniți de blindate. Polițiștii au fost siliți să dea ripostă atacului. În cele din urmă li s-a acordat ajutorul necesar. În cursul nopții ostași ai Armatei Naționale și reprezentanți ai organelor de drept ale Republicii Moldova au întreprins acțiuni pentru dezarmarea formațiunilor banditești.

În dimineața zilei de 20 iunie dinspre Tiraspol spre Tighina s-au îndreptat la ora 8.00 patru tancuri grele din dotarea Armatei a 14-a a Rusiei. Datorită eroismului și măiestriei ostașilor Armatei Naționale a Republicii Moldova și a trupelor de interne, trei din cele patru tancuri au fost distruse prin incendiere. Al patrulea tanc s-a retras în mare grabă.

Referitor la situația din alte localități din zona de conflict, trebuie menționat că la 21.40, noaptea trecută, formațiunile anticonstituționale au supus unor tiruri din pistoale-automat și aruncătoare de mine satul Dubăsarii Vechi. De asemenea la 23.45 în regiunea satului Doroțcaia, raionul Dubăsari, cazacii mercenari au întreprins un tir intens din aruncătoare de mine asupra pozițiilor apărătorilor noștri. La ora 00.25, din 20 iunie, gardiștii au lansat un număr mare de mine asupra apărătorilor capului de pe platoul Cocieri, s-au înregistrat și tiruri din pistole-automat.

În dimineața zilei de astăzi, la ora 4.00, în apropierea satului Cocieri s-au înregistrat pînă la ora 8.00 numeroase explozii de mine, precum și protectile de artilerie. Tirurile s-au produs din ambele părți.

(Moldova-pres).

Sesiunea Parlamentului Moldovei

Luni, cu o zi mai devreme decît se hotărîse inițial, în clipe de grea cumpănă pentru mult încercata Republică Moldova, la Chișinău au fost reluate lucrările sesiunii a opta a Parlamentului, consacrată agravării situației în republică, ca urmare a amestecului străin în treburile interne ale Moldovei.

În cadrul ședinței de dimineață, a luat cuvîntul președintele Mircea Snegur. Alocuțiunea d-lui se publică.

În continuarea lucrărilor, miniștrii de interne, apărării naționale și afacerilor externe au informat despre evoluția din zona conflictului, precum și despre acțiunile ce se întreprind în vederea soluționării pe cale pașnică a situației conflictuale din raioanele estice ale republicii.

Potrivit unor informații din surse sigure obținute de corespondentul agenției Moldova-pres, generalul rus care conduce grupul de observatori militari ruși la Tighina a refuzat să vină la lucrările Parlamentului de la Chișinău și a plecat împreună cu grupul său la Tiraspol.

Lucrările sesiunii Parlamentului continuă.

Alocuțiunea

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA, dl MIRCEA SNEGUR, ÎN DESCHIDEREA LUCRĂRILOR SESIUNII PARLAMENTULUI REPUBLICII DIN 22 IUNIE 1992

Stimați deputați!

Cu regret constatăm că, în ultimele trei zile situația din republică s-a agravat mai ales în orașul Bender, unde, din vina gardiștilor, s-au întețit clocotirile armate. Se părea că toți au înțeles esența și însemnătatea hotărîrilor Parlamentului vizînd soluționarea conflictului. Însă nu și acei care cu orice preț doresc să păstreze, să mențină republica fantomă. Mi s-a spus că acest fapt a fost menționat chiar și de tovarășul Pologov, la conferința de presă a polițiștilor din Bender, care a avut loc, aici, în sediul Parlamentului, după ce ultimii s-au întîlnit cu mine și domnul Moșanu, relatîndu-ne chinurile, maltratările și înjosirile la care sînt supuși din partea gardiștilor. Practic, în ultimul timp în prezența observatorilor străini ei au fost din nou blocați în sediul lor și nu mai patrulau orașul. Batjocurile structurilor anticonstituționale față de polițiștii din acest oraș au continuat de fapt fără întrerupere. În ziua de 19 iunie anul curent, la ora 17.30 gardiști înarmați pînă în dinți, sprijiniți de tehnică blindată, au început practic asaltul secției de poliție. S-au înregistrat morți și mulți răniți. Așa-zisul executiv orășenesc a refuzat să trimită cel puțin ambulanțe pentru evacuarea răniților. S-a cerut ajutor și eu am autorizat acordarea acestui ajutor

(Sfîrșit în pag. 2).

Apelul Ministerului Apărării al Republicii Moldova

După cum transmite Agenția Moldova-pres, citînd Centrul de presă al Ministerului Apărării al republicii, în ziua de 20 iunie Ministerul Apărării al Moldovei a adresat un apel locuitorilor orașului Tiraspol, ofițerilor, subofițerilor și soldaților Armatei a 14-a. În apel, între altele, se spune:

Conducerea Republicii Moldova a întreprins toate măsurile pentru soluționarea pe cale pașnică a conflictului din raioanele răsăritene ale republicii. Grupul de aventurieri în frunte cu Smirnov, Marakuța, Karaman, Kitak și cu alți așa-zișii lideri, se încăpățînează, însă, cu înverșunare să soluționeze conflictul pe cale pașnică, continuînd absurdul război. Dar nu de destinul dumneavoastră se îngrijesc ei.

Astfel, în zilele de 19 și 20 iunie gardiștii și cazacii au atacat secția de poliție a orașului Bender, folosind mitraliere, aruncătoare de grenate și tehnică blindată. S-au înregistrat morți și răniți. Acest fapt ne-a făcut să adoptăm măsurile care se impun pentru curmarea acțiunilor criminale.

Cetățeni ai orașului Tiraspol,

Forțele Armate ale Moldovei nu au de gînd să atace orașul în care dumneavoastră locuiți, nimic nu vă amenință. Păstrați-vă calmul, boicotați activitatea criminală a organelor anticonstituționale ale puterii! Nu acceptați participarea la formațiunile banditești!

Noi avem năzuința să asigurăm existența unei Moldove democratice, independente, unice și indivizibile, în care să fie respectate drepturile omului, fără deosebire de naționalitate».

Declarația Ministerului Afacerilor Externe al României

Ministerul Afacerilor Externe al României a luat cunoștință cu profundă îngrijorare de evoluțiile grave care au intervenit în Republica Moldova, începînd de ieri, 20 iunie, odată cu ultimatumul Armatei a 14-a și actele de forță ale unităților armatei ruse aflate pe teritoriul acestui stat suveran și independent.

Prin aceasta, Armata a 14-a și-a încălcat pe față neutralitatea la care se angajase. De asemenea, nu se mai poate susține că este vorba de elemente scăpate de sub control, ci sîntem în prezența unei politici deliberate, de sumbinare a guvernului legitim al Republicii Moldova, a încercării de oprire a proceselor democratice care au loc în acest stat.

Este un act grav, prin care forțe armate străine caută să împiedice autoritățile de ordine și unitățile armate ale Republicii Moldova să restabilească și să asigure ordinea, față de acțiunile gardiștilor și ale altor formațiuni paramilitare anticonstituționale.

În mod surprinzător, asemenea acțiuni intervin după adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova, în ultimele zile, în urma unor dezbateri prelungite, la care au participat deputați din toate zonele republicii, a unor hotărîri menite să conducă la o soluționare de ansamblu și definitivă, prin mijloace exclusiv pașnice, a situației din raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova. Nu este întîmplător că de fiecare dată cînd eforturile politice sînt pe punctul de a marca un progres, se recurge la acte de forță care au ca obiectiv evident zădărnicirea acestor eforturi. Asemenea acte sînt de natură să amplifice acțiunile separatiste, violente și să descurajeze eforturile de soluționare pașnică și democratică.

Implicarea nedisimulată a Armatei a 14-a în evenimentele din zona orașului Tighina, oraș situat pe partea dreaptă a Nistrului, conduce la agravarea situației, cu consecințe grave pentru întreaga regiune. Este evident că actele de formă și ultimatumurile Armatei a 14-a reprezintă încălcări grave ale principiilor și angajamentelor asumate în cadrul CSCE și contravin Cartei Națiunilor Unite.

Ministerul Afacerilor Externe al României, ține să reafirme că singura cale de depășire a situației existente este respectarea suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova, a cadrului său constituțional și legislativ, care permite rezolvarea pașnică a problemelor sale interne.

MAE român adresează un apel insistent la rațiune și răspundere pentru destinele păcii în regiune și în Europa în general.

România se declară din nou gata să participe la toate eforturile de soluționare pe cale politică a situației deosebit de grave create, de rezolvare a tuturor problemelor prin folosirea mecanismelor și reglementarea pașnică existente.

(ROMPRES-MOLDOVA-PRES)

Alocuțiunea

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA, dl MIRCEA SNEGUR, ÎN DESCHIDEREA LUCRĂRILOR SESIUNII PARLAMENTULUI REPUBLICII DIN 22 IUNIE 1992

Stimați deputați!

Cu regret constatăm că ultimele trei zile situația din republică s-a agravat mai ales în orașul Bender, unde, din vina gardiștilor, s-au întețit ciocnirile armate. Se părea că toți au înțeles esența și însemnătatea hotărîrilor Parlamentului vizînd soluționarea conflictului. Însă nu și acei care cu orice preț doresc să păstreze, să mențină republica fantomă. Mi s-a spus că acest fapt a fost menționat chiar și de tovarășul Pologov, la conferința de presă a polițiștilor din Bender, care a avut loc, aici, în sediul Parlamentului, după ce ultimii s-au întîlnit cu mine și domnul Moșanu, relatîndu-ne chinurile, maltratările și înjosirile la care sînt supuși din partea gardiștilor. Practic, în ultimul timp în prezența observatorilor străini ei au fost din nou blocați în sediul lor și nu mai patrulau orașul. Batjocurile structurilor anticonstituționale față de polițiștii din acest oraș au continuat de fapt fără întrerupere. În ziua de 19 iunie anul curent, la ora 17.30 gardiști înarmați pînă în dinți, sprijiniți de tehnică blindată, au început practic asaltul secției de poliție. S-au înregistrat morți și mulți răniți. Așa-zisul executiv orășnesc a refuzat să trimită cel puțin ambulanțe pentru evacuarea răniților. S-a cerut ajutor și eu am autorizat acordarea acestui ajutor.

(Sfîrșit în pag. 2).

Alocuțiunea

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

(Sfîrșit.)

poliției din Bender nu se mai putea suporta astfel de jocuri, dat fiind faptul că în perioada 2 martie — 18 iunie gardiștii au reținut 60 de colaboratori ai poliției din Bender, 38 dintre care au fost bătuți, 7 răniți, 4 împușcați. De 18 ori poliția orășenească a fost supusă unor tiruri din diferite arme, au fost luate de la polițiști 12 unități de arme, 6 unități de transport auto. În acest timp au fost bătuți 17 cetățeni, uciși — 12, răniți — 7, inclusiv 2 carabinieri. De 4 ori au fost reținuți și molestați reprezentanții organelor constituționale. Cred că evoluția evenimentelor, începînd cu 17.30 — 19.00 va fi expusă să detaliat de către miniștrii respectivi. Eu mă voi referi în continuare la poziția Rusiei față de evenimentele din Moldova în general și față de cele din orașul Tighina în particular. Eu consider că toate amănuntele în treburile interne ale statului suveran Moldova din partea Rusiei, din partea organelor ei sînt fără precedent. A fost mai întîi ultimatumul armatei a 14-a, după ce a urmat declarația lui Rutkoi, declarație bazată pe insinuări, pe minciună, chipurile forțele armate ale Moldovei au început războiul contra nu știu cui, au întrat folosind tancurile și altă tehnică în oraș. Vă aduc la cunoștință că Armata Națională a Moldovei nu dispune măcar de un singur tanc, nici un tanc n-are Armata Națională a Moldovei. De-ar avea măcar unul pentru Președinte, pentru a se urca pe el să rostească o cuvîntare în fața armatei ori în fața poporului. Se insinuează că s-au înregistrat 200 de morți, că aproape întreg orașul e în ruină și așa mai departe. Se pune întrebarea: ce treabă îndeobște are Rutkoi față de Moldova și față de Bender, cu atît mai mult cu cît Benderul este un străvechi oraș moldovenesc, situat în dreapta Nistrului, la urma urmelor. Cu același succes Rutkoi ar fi putut să-i reproșeze președintelui Bush, atunci cînd acesta a hotărît să facă ordine în Los Angeles și să restabilească ordinea constituțională. Fără precedent sînt și interviul și ultimatumul lui Eltîn, la întoarcerea lui din Canada. Declarațiile respectivilor și acțiunile concrete ce au urmat din partea armatei a 14-a ne vorbesc de faptul că Rusia pretinde la un rol de jandarm în C.S.I. Cel puțin, ca răspuns la aceste amenințări, menționez că am spus-o un an și jumătate în urmă lui Gorbaciov, și o spun și acuma lui Eltîn și lui Rutkoi. Eu personal nu sînt din cei fricoși. Și capul n-am de gînd să-l plec. Eu consider că Parlamentul, în documentul, pe care urmează să-l adopte astăzi, trebuie să aprecieze două puncte principale, să declare că Transnistria este zonă ocupată de armata a 14-a a Rusiei, și doi, că Rusia a declanșat un război nedeclarat împotriva Moldovei. Lucrurilor trebuie să li se spună pe nume. Noi lupțăm cu Rusia, chiar și telecomunicațiile cu Rusia nu a negat acest fapt, între timp, ca dovadă la cele spuse, vreau să vă comunic, anticipînd cuvîntările miniștrilor că s-a înrăutățit situația pe capurile de pod de la Cocieri și Coșnița. Alci au loc atacuri masive ale armatei a 14-a, folosind lansatorile. Numai în noaptea trecută, la Cocieri avem 8 morți și 30 de răniți. Se nimicește poporul, se nimicește populația, de către deputați, de către cazaci, de către ruși, de către mercenari de tot felul și noi să fim conștienți de acest fapt.